

ÖRNEKLEME-I FİNAL CEVAP ANAHTARI

Cevap 1)

a)

$$p_{tbk} = \sum_{h=1}^3 W_h \times p_h$$

$$p_1 = 0,6, \quad p_2 = 0,4, \quad p_3 = 0,5$$

$$W_1 = \frac{N_h}{N} = \frac{200}{400} = 0,5, \quad W_2 = \frac{100}{400} = 0,25, \quad W_3 = \frac{100}{400} = 0,25$$

$$p_{tbk} = 0,5 \times 0,6 + 0,25 \times 0,4 + 0,25 \times 0,5 = \mathbf{0,525}$$

$$\hat{V}(p_{tbk}) = \sum_{h=1}^3 W_h^2 \hat{V}(p_h)$$

$$f_1 = \frac{10}{200} = 0,05, \quad f_2 = \frac{10}{100} = 0,1, \quad f_3 = \frac{10}{100} = 0,1$$

$$\hat{V}(p_1) = (1 - f_1) \frac{p_1(1 - p_1)}{n_1} = (1 - 0,05) \frac{0,6 \times 0,4}{10} = 0,0228$$

$$\hat{V}(p_2) = (1 - 0,1) \frac{0,4 \times 0,6}{10} = 0,0216, \quad \hat{V}(p_3) = (1 - 0,1) \frac{0,5 \times 0,5}{10} = 0,0225$$

$$\hat{V}(p_{tbk}) = (0,5)^2 \times 0,0228 + (0,25)^2 \times 0,0216 + (0,25)^2 \times 0,0225 = \mathbf{0,00845625}$$

b)

$$\hat{R} = \frac{\sum y_i}{\sum x_i} = \frac{\bar{y}}{\bar{x}}$$

$$\sum y_i = 26 + 27 + 28 = 81$$

$$\sum x_i = 48 + 72 + 70 = 190$$

$$\bar{x} = \frac{190}{30} = 6,333$$

$$\hat{R} = \frac{81}{190} = \mathbf{0,426315}$$

$$\hat{V}(\hat{R}) = \frac{(1 - f) \sum (y_i - \hat{R}x_i)^2}{n \times \bar{x}}, \quad f = \frac{n}{N} = \frac{30}{400} = 0,075$$

$$\hat{V}(\hat{R}) = \frac{(1 - f) \sum y_i^2 - 2\hat{R} \sum x_i y_i + \hat{R}^2 \sum x_i^2}{n \times \bar{x}^2} \frac{1}{n - 1}$$

$$= \frac{(1 - 0,075) 73,6 + 76,5 + 81,2 - 2 \times 0,426315 \times (140 + 204 + 203) + (0,426315)^2 \times (294 + 552 + 548)}{30 \times 6,333^2} \frac{1}{29} = 0,0004841503$$

c)

$$n = \frac{N^2 t^2 S^2}{d^2 + N t^2 S^2}$$

$$S^2 = s^2(\text{örneklem varyansı}) = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1} = 6,574713$$

$$90 = \frac{400^2 2^2 (6,574713)^2}{d^2 + 400 \times 2^2 (6,574713)^2}$$

$$d^2 = \frac{400^2 2^2 (6,574713)^2 - 90 \times 400 \times 2^2 (6,574713)^2}{90}$$

$$d^2 = 238228$$

$$d = \mathbf{488,086}$$

Cevap 2)

Örnekleme yöntemlerini duyarlılık yönünden karşılaştırabilmek için varyanslarına bakmak gerekir. En düşük varyansa sahip örnekleme yöntemi tercih edilmelidir.

$$f = 0$$

$$V_{brö}(\bar{y}) = (1 - f) \frac{S^2}{n} = \frac{S^2}{n}$$

$$V_{orantılı}(\bar{y}) = \frac{(1 - f)}{n} \sum_{h=1}^L W_h S_h^2 = \frac{1}{n} \sum_{h=1}^L W_h S_h^2$$

$$V_{neyman}(\bar{y}) = \frac{(1 - f)}{n} \left(\sum_{h=1}^L W_h S_h \right)^2 = \frac{1}{n} \left(\sum_{h=1}^L W_h S_h \right)^2$$

$$S^2 = \frac{\sum_{h=1}^L (N_h - 1) S_h^2 + \sum_{h=1}^L N_h (\bar{Y}_h - \bar{Y})^2}{N - 1}$$

$$\bar{Y} = \bar{Y}_{tb} = \sum_{h=1}^L W_h \bar{Y}_h$$

$$W_1 = \frac{5}{40} = 0,125, W_2 = \frac{15}{40} = 0,375, W_3 = \frac{20}{40} = 0,5$$

$$\bar{Y} = 0,125 \times 30 + 0,375 \times 50 + 0,5 \times 100 = 72,5$$

$$S^2 = \frac{4 \times 25^2 + 14 \times 20^2 + 19 \times 10^2 + 5 \times (30 - 72,5)^2 + 15 \times (50 - 72,5)^2 + 20 \times (100 - 72,5)^2}{39}$$

$$S^2 = 256,4103$$

$$V_{brö}(\bar{y}) = \frac{\mathbf{256,4103}}{n}$$

$$V_{orantılı}(\bar{y}) = \frac{1}{n} (0,125 \times 25^2 + 0,375 \times 20^2 + 0,5 \times 10^2) = \frac{\mathbf{278,125}}{n}$$

$$V_{neyman}(\bar{y}) = \frac{1}{n} (0,125 \times 25 + 0,375 \times 20 + 0,5 \times 10)^2 = \frac{\mathbf{244,1406}}{n}$$

$V_{neyman}(\bar{y}) < V_{brö}(\bar{y}) < V_{orantılı}(\bar{y})$ olduğundan en uygun örnekleme yönteminin Neyman yöntemi olduğuna karar verilmiştir.

b)

En uygun yöntem Neyman yöntemi olarak bulunduğu için Neyman dağıtım yapılacaktır. $n = 20$ için tabakalara ait örneklem boyutları aşağıdaki gibi olur.

$$n_h = n \frac{N_h S_h}{\sum N_h S_h}$$

$$n_1 = 20 \frac{5 \times 25}{5 \times 25 + 15 \times 20 + 20 \times 10} = 4$$

$$n_2 = 20 \frac{15 \times 20}{5 \times 25 + 15 \times 20 + 20 \times 10} = 9,6 \cong 10$$

$$n_3 = 20 \frac{20 \times 10}{5 \times 25 + 15 \times 20 + 20 \times 10} = 6,4 \cong 6$$

Cevap 3)

	Tabaka 1	Tabaka 2	Tabaka 3	Tabaka 4	
	8	11	7	15	
	11	8	11	12	
	12	9	15	11	
	8	3	13	10	
	10	13	12	12	
\bar{y}_h	$\frac{(8 + 11 + \dots + 10)}{5} = 9,8$	8,8	11,6	12	$E(\bar{y}_{sis}) = \frac{(9,8 + 8,8 + 11,6 + 12)}{4} = 10,55$

$$\bar{Y} = \frac{\sum_{i=1}^N y_i}{N} = \frac{211}{20} = 10,55$$

$$E(\bar{y}_{sis}) = \bar{Y}$$